

TRABALLO PARA A SEMANA DO 16 AO 20 DE MARZO

1ª sesión

Fai un esquema da literatura das páxinas 174 e 175 (é a continuación do que comezamos na última clase).

2ª sesión

Le o texto que se recolle nas páxinas 2 e 3 deste documento e realiza os seguintes exercicios:

- a) Fai un resumo do texto.
- b) Este texto é un relato recollido no libro *O crepúsculo e as formigas*, de Xosé Luís Méndez Ferrín, que se enmarca dentro da Nova Narrativa Galega. Sinala que características desta corrente están presentes neste texto poñendo exemplos (podes atopar estas características no apartado 7.3 da páxina 174 do libro de texto).
- c) Analiza as formas verbais que aparecen subliñadas no texto.

3ª sesión

Realiza os exercicios 1, 2, 4 e 5 das páxinas 192 e 193. Debes facelos no teu caderno, mais non é preciso que copies os enunciados.

Os homes e a noite

-Queres beillar?

-Non.

-Bueno.

Mingos tiña os pelos tesos e falaba de esgello, con meia boca. Ela era peituda e retaco. Insistiu:

-Queres beillar ou que?

Ela colleu medo e foille. Había moito pó nos traxes azuis e nas gorxas e nas cretonas das saias.

Unha festa suxa e concurrida. Veu un rapaz longo e moreno que lle chamaban Aloi. Díxolle ao Mingos:

-Está o Pitutas aí embaixo. ¿Vés?

-Vou.

E quixo desfacerse da rapaza. Ela agarrouno das lapelas e dixo:

-Déixasme quedar en baile?

-E logo?

Aloi e mais Mingos axuntáronse nun camiño, arredado da festa, co Pitutas, un jicho de Vigo, moi agudo. O Pitutas era chosco e un meio home con voz de galiña choca.

-Boas noites.

-Boas noites.

O Pitutas cuspiu de lado e dixo:

-Hai tempo que agardo. Bueno. Teño un bo choio pra vós.

-De que clas?

-Pois non vos espaventedes: sangue. Non poñades esa cara. O que a precisa paga e ao carallo. Ademais é unha obra de caridade, o probe home está ético perdido. Mil pesetas por facer nada. Vinde canda min.

O Aloi e mailo Mingos olláronse. Moveron a cabeza.

-Non.

-Non -dixeron.

-Pero se non tendes máis que armar quimeria e atraguer a toda a xente e mais á parexa... Eu

fago o resto... Se é que pasa algo, o que vai ao caldeiro son eu. Vosotros nada. Vinde canda min.

Foron debaixo dun toldo e pidiron viño. O Pitutas esplicoulles:

-Non me ser da aldea, carallo. Non ter escrúpulo... Ademais non hai ninguén do voso pueblo nesta festa. Non sei que medo tendes, arreconcho. Vós vedes aqueles rapaces que están a xogar alá? Bueno. Pois agora que xa é noite vós organizades unha liorta no meio da festa. Cando estea ben armada eu fluxo cun rapaz. Está?

-Veña. Si -dixo o Aloi.

-Si -dixo o Mingos.

O Pitutas diulles mil pesetas e estreitoules a mao. Iles beberon cada un neto e meio. A orquestra tocaba un fox moi maino. Percuraron a parella que beillaba máis arrechegada. "Agora tócanos a nós, bailarín." O Aloi bateu, ao dicir isto, nas costas do mozo. Separouse iste da rapaza e recibiu unha piña nun ollo que o derrubou en terra. Ela berrou e viñeron máis mozos. O Aloi e mailo Mingos loitaron coma lobos. As mulleres berraron moito:

-A Guardia Civil, a ver...

-A ver se vén a Guardia Civil...

E apareceu a Guardia Civil, abríndose camiño cos fusís. O Aloi e o Mingos pelexaban en dous extremos do turreiro, pro deseguida conqueriron fuxir, coma lebres, e viñéronse atopar nun ponto arredado. Dixo o Aloi:

-Ulos os cartos?

-Non teñas medo -respondeu o Mingos-, que non os perdín. Veleiqué os tes.

Calaron. Dixo o Aloi:

-Eu vin ao Pitutas e tamén vin ao neno que roubou. Era pequeno. Pra aí cinco anos. E moi moreno.

O Mingos lambeu o sangue negro que lle escoaba do narís. Dixo despois:

-Cago na nai que fundou ao Pitutas... Cinco anos... E moreno.

-Como o teu rapaz.

-Non. Non pode sere...

-Non empeces a pensar cousas. Quen había trager o teu rapaz a esta festa, tan lonxe?

-Por onde foi?

-Quen?

-O Pitutas, carallo. Por onde foi? Por onde foi, Aloi?

-Por aquí camiño. Cara a carretera de Ourense, supoño.

-Hai moito?

-De que?

-Hai moito que fuxiu co neno, Aloi?

-Pra aí dez minutos.

-Imos alá. Imos tras dil.

O Mingos limpouse o suor da fronte. Aínda botaba sangue polo narís. Botouse a correr. Detrás dil foi o Aloi, longo e elástico coma un vimbio. O Mingos non dubidaba: estaba certo que o neno que raptara o Pitutas era o seu propio fillo e, mentres corría, maxinaba, con toda clas de detalle, como o Pitutas sangaba ao rapaz polo pescozo. E logo un tipo seco e branco, sorbendo cobizoso, cobizoso, o sangue quente. O vento arremuiñaba as testas dos piñeiros e arrincáballes un fragor continuado. Ao dobrar un relanzo divisou ao Pitutas cunha cousa ás costas. O Mingos dixo:

-Aloi, aí o vai.

Non respondeu o Aloi. Non estaba alí o Aloi. O camiño afundiase e convertíase nunha congostra

de altas ladeiras. A voz do Mingos resoou na congostra:

-Pitutas. Pitutas. Déixame o neno. Déixame o neno.

O Pitutas botou a correr. E o Mingos atrás:

-Déixame o neno que te mato.

O Pitutas viu ao Mingos co cabelo teso berrando cousas incomprensíbeles. Íballe derrama-lo negocio. Un tiro resoou seco e queimoulle un ombreiro ao Mingos. O Pitutas apuntaba unha outra vez, á lus nidia na lúa. Pro unha longa e elástica figura deixouse caír, dende unha alta beira, sobre o Pitutas. As blasfemias axuntáronse ao bruído constante das pancadas. Chegou o Mingos e colleu ao rapaz: estaba morto dun pau na caluga.

-Déixame, Aloi -dixo o Mingos.

O Aloi arredouse. O Pitutas cos ollos moi abertos, negros, fondos coma bocas de rifle, considerou a face ferida, renegrída, suada, do Mingos. E logo a súa atención concentrouse nas maos duras que o collían polo pelo, e logo unha dor aguda na testa e logo nada. Pro o Mingos non se cansou de machucarlle a testa contra unha laxe do chao, até que reparou de que a zona occipital estaba esmigallada. Logo dixo:

-Matáchesme o fillo...

O Aloi acendeu un misto e recoñeceu detidamente ao neno morto. E díxolle ao Mingos:

-O que che eu decía. Non é o teu rapaz.

Voltou o outro a testa. Respondeulle:

-E que?

Xosé Luís Méndez Ferrín, *O crepúsculo e as formigas*, 1961